

PRESSEMEDDELELSE

Nuuk, Narsaq, Qassarsuk, Aarhus og København, d. 16. december 2015

Løftebrud om folkeafstemning om Kuannersuit/Kvanefjeld-mineprojektet

Den grønlandske regering har ved flere lejligheder lovet en folkeafstemning i Sydgrønland om det kontroversielle uran/sjældne jordarts-mineprojekt i Kuannersuit. Løftet trækkes nu tilbage uden forudgående offentlig debat. Det sker kort tid før ejeren, det australske mineselskab *Greenland Minerals and Energy (GME)*, har indsendt en ansøgning til Naalakkersuisut om tilladelse til minedrift [1].

GME har for nyligt offentliggjort en hvidbog [2], der indeholder myndighedernes svar på offentlighedens spørgsmål til mineprojektet under forhøringsperioden i forbindelse med vurderingen af projektets samfundsmæssige bæredygtighed og virkninger på miljøet. Her nævnes det kort, at Naalakkersuisut hverken har planer om en landsdækkende folkeafstemning om genindføring af uranforbuddet eller en regional folkeafstemning om Kuannersuit-mineprojektet.

"I sin tiltrædelsestale i 2013 lovede den daværende formand for Naalakkersuisut, Aleqa Hammond, at der skulle afholdes en vejledende folkeafstemning i Sydgrønland om Kuannersuit-mineprojektet", udtaler Mikkel Myrup, formand for den grønlandske miljøorganisation Avataq, og fortsætter: "Løftet blev gentaget i den sidste tale, hun holdt i Inatsisartut i november 2014, dagen før der blev udskrevet valg – et valg, som regeringen vandt. Begrundelsen var den åbne uranmines nærhed til Narsaq. Landsstyreformanden lovede at arrangere en vejledende folkeafstemning i Sydgrønland og resultatet ville blive respekteret. Løftet er nu trukket tilbage uden nogen begrundelse". [3]

Tilbagegangen er kulminationen af en flerårig kampagne for uranudvinding, der bl.a. har impliceret tre såkaldte uraninformationsturnéer med deltagelse af foredragsholdere fra danske forskningsinstitutioner. Turnéerne skulle forestille at være neutrale, men nedtonede systematisk miljø- og sundhedsvirkningerne af uranudvindingen [4]. En stor del af tiden blev desuden brugt på at forsøge at tilbagevise resultaterne af en uafhængig hollandsk ekspertrapport om miljøkonsekvenserne af Kuannersuit-projektet, som Avataq, Det Økologiske Råd, NOAH og Vedvarende Energi har offentliggjort [5]. Rapporten konkluderer, at projektet ikke er sundheds- og miljømæssigt bæredygtigt.

"Efter uraninformationsturnéerne hævder Naalakkersuisut, at befolkningen i Sydgrønland er sagligt informeret om miljø- og sundhedsvirkninger af Kuannersuit-mineprojektet", udtaler Mariane Paviassen, forkvinde for foreningen URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN i Narsaq. Senest har Naalakkersuisoq Randi Vestergaard Evaldsen fremført dette synspunkt [6]. "Men foredragsholderne var overfladiske og f.eks. ikke

opmærksomme på, at GME konsekvent har opgivet afstanden fra det åbne minebrud til Narsaq til 10 km. Den virkelige afstand er 6-7 km”.

Dette blev påpeget af Kommuneqarfik Sermersooq i den nyligt offentliggjorde hvidbog. Afstanden har betydning, eftersom det åbne minebrud ligger på en bjergtop i 1 kilometers højde i et område, præget af kraftige arktiske havvinde, og en rapport fra Risø [7] har konkluderet, at op til tusind tons støv om året kan blæse væk fra mineområdet. GME opgiver desuden to forskellige levetider for mineprojektet: I den del af hvidbogen, der handler om projektets sociale bæredygtighed, hvor det gælder om at vise, at det kan blive til økonomisk fordel for Grønland og Kommune Kujalleq, taler GME om en hundredårig levetid for minen. I bogens miljødél, hvor det gælder om at minimere de negative miljøkonsekvenser, forholder GME sig derimod kun til en levetid på 37 år.

”GME modsiger sig selv og angiver to vidt forskellige levetider for mineprojektet, afhængig af om de taler om økonomi eller miljø”, udtaler Niels Henrik Hooge fra NOAH Friends of the Earth Denmark’s Urangruppe. ”Det er klart, at jo længere en mine er i drift, desto mere må man forvente, at den forurener. GME har indsendt sin ansøgning om tilladelse til minedrift samtidigt med, at en af de værste mineulykker i moderne tid finder sted – dæmningsbruddet i Bento Rodrigues i Brasilien. Selv har GME planer om at opbevare hundreder af millioner tons giftigt og radioaktivt mineaffald i den højtliggende Taseq-sø, få kilometer fra Narsaq. Højdeforskellen mellem Taseq og Narsaq er stor, så et mudderskred vil kunne få meget stor fremdrift. Man må spørge sig selv, om ikke et dæmningsbrud her kan gøre Narsaq-dalen ubeboelig”. [8]

For nærmere oplysninger, kontakt:

Helen Caldicott, læge og forfatter, tidligere præsident for Physicians for Social Responsibility og grundlægger af Women’s Action for Nuclear Disarmament, E-mail: [hcaldic\(at\)bigpond.com](mailto:hcaldic(at)bigpond.com)

Jan Willem Storm van Leeuwen, MSc, uafhængig konsulent, medlem af Nuclear Consulting Group (www.stormsmith.nl, www.nuclearconsult.com), tlf.: +31 161 491 369, e-mail: [storm\(at\)ceedata.nl](mailto:storm(at)ceedata.nl)

Avataq (www.avataq.gl): Mikkel Myrup, tlf.: +299 22 84 23, e-mail: [mikkelmyrup\(at\)post.com](mailto:mikkelmyrup(at)post.com)

Nuup Kangerluata Ikinngutai /Nuuk Fjords Venner: Piitannguaq Tittussen, tlf.: +299 52 06 57, e-mail: [polt\(at\)greenet.gl](mailto:polt(at)greenet.gl)

Foreningen URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN i Narsaq: Mariane Paviassen, tlf.: +299 25 01 69 e-mail: [uraninaamik\(at\)outlook.dk](mailto:uraninaamik(at)outlook.dk)

Fåreholdergruppen i Narsaq og Qassiarsuk områderne: Agathe Devisme, tlf.: +299 19 92 22, e-mail: [info\(at\)jipiutaq.gl](mailto:info(at)jipiutaq.gl)

Det Økologiske Råd (www.ecocouncil.dk): Christian Ege, tlf.: +45 33 18 19 33, (mob.) +45 28 58 06 98, e-mail: [christian\(at\)ecocouncil.dk](mailto:christian(at)ecocouncil.dk)

NOAH Friends of the Earth Denmark (<http://noah.dk/urangruppe/>): Falke Thue Mikailsen, tlf.: +45 27 12 11 65, e-mail: [inuiteskimo\(at\)hotmail.com](mailto:inuiteskimo(at)hotmail.com) Varste M. Berndtsson, tlf.: +35 84 57 34 44 36 63, e-mail: [varste\(at\)greenet.gl](mailto:varste(at)greenet.gl) Niels Henrik Hooge, tlf.: +45 21 83 79 94, e-mail: [nielshenrikhooge\(at\)yahoo.dk](mailto:nielshenrikhooge(at)yahoo.dk) og Palle Bendsen, tlf.: +45 30 13 76 95, e-mail: [pnb\(at\)ydun.net](mailto:pnb(at)ydun.net)

VedvarendeEnergi (www.ve.dk): Hans Pedersen, tlf.: +45 51 92 24 14, e-mail: [pedersen\(at\)ve.dk](mailto:pedersen(at)ve.dk)

Noter:

[1] Hjemmeside, Naalakkersuisut: <http://naalakkersuisut.gl/da/H%c3%b8ringer/Arkiv-over-h%c3%b8ringer/2014/Kuannersuit-forhoering>

[2] GME Announcement: Kvanefjeld Update: Mining License Application Guidance Phase to Commence, December 2nd, 2015: http://www.ggg.gl/docs/ASX-announcements/progressing-to-permitting_1504869.pdf

[3] Åbningstale for Inatsisartut ved Formand for Naalakkersuisut, Aleqa Hammond, 13/9 2013, s. 22-24: <http://kortlink.dk/naalakkersuisut/k5v9>

Åbningstale for Inatsisartut ved Formand for Naalakkersuisut, Aleqa Hammond, 30/9 2014, s. 28-29: <http://kortlink.dk/naalakkersuisut/k5u9>

[4] Pressemeddelelse fra Avataq, Det Økologiske Råd, NOAH Friends of the Earth Denmark, VedvarendeEnergi og Fåreholdergruppen i Narsaq og Qassiarsuk, 26/6 2015: Sydgrønlandsk informationsturné om uran var ikke neutral: <http://kortlink.dk/noah/k5um>

[5] Pressemeddelelse fra Avataq, Det Økologiske Råd, NOAH Friends of the Earth Denmark og VedvarendeEnergi, 28/4 2014: Ny rapport bekræfter Kuannersuit/Kvanefjeld-mineprojektets mangel på bæredygtighed: <http://kortlink.dk/k5vs>

Se også et interview med Storm van Leeuwen i forbindelse med en opdatering af mineprojektet:

<http://atomposten.blogspot.dk/2015/06/uranmineprojektet-i-kvanefjeld.html>

Interview med Helen Caldicott om mineprojektet: <http://atomposten.blogspot.dk/2015/06/interview-med-lge-og-forfatter-helen.html>

[6] Naalakkersuisoq for erhverv, arbejdsmarked og handel, Randi Vestergaard Evaldsen, i Kalaallit Nunaata Radioa: Urandebat: Kvanefjeld-minen må ikke skade erhvervet, 28/11 2015: <http://knr.gl/da/nyheder/kvanefjeld-minen-m%C3%A5-ikke-skade-erhvervet>

[7] Kim Pilegaard: Preliminary environmental impact statement for the Kvanefjeld uranium mine, Risø National Laboratory, 1990, s. 44: <http://kortlink.dk/dtu/k5vh>

[8] Dæmningsbruddet i den brasilianske jernmine Bento Rodrigues skete d. 5. november i år og forårsagede omfattende oversvømmelser og mindst 13 dødsfald. Mindst 60 mio. kubikmeter jernaffald skyllede ud i Doce-floden, hvorefter giftige mudderstrømme begyndte at nå frem til Atlanterhavet 17 dage senere. Floden og dens nærmeste omgivelser udgør eksistensgrundlaget for 230 kommuner og det vurderes, at det vil tage op mod hundrede år, før giften fortyndes så meget, at den bliver sikker igen. De fulde miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser er endnu ukendte, men ulykken er blevet beskrevet som den værste miljøkatastrofe i Brasilien nogensinde. Den brasilianske regering sagsøger mineselskabet for mere end 35 mia. kr.

Se bl.a.: The Guardian: Mud from Brazil dam disaster is toxic, UN says, despite mine operator denials, 26 November 2015: <http://www.theguardian.com/business/2015/nov/26/mud-from-brazil-dam-disaster-is-toxic-un-says-despite-mine-operator-denials>

The Guardian: Brazil to sue mining companies BHP and Vale for \$5bn over dam disaster, 28 November 2015: <http://www.theguardian.com/world/2015/nov/28/brazil-to-sue-mining-companies-bhp-and-vale-for-5bn-over-dam-disaster>

Wikipedia, Bento Rodrigues dam disaster: https://en.wikipedia.org/wiki/Bento_Rodrigues_dam_disaster

Se også denne kronologi over alvorlige dæmningsbrud: <http://www.wise-uranium.org/mdaf.html>